
แนวทางการขอเปิดหลักสูตรการศึกษา
ที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา
(Higher Education Sandbox)

นายพันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี
หัวหน้ากลุ่มภารกิจบริหารยุทธศาสตร์
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

1. การจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

1. กลุ่มเป้าหมาย

สถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันการศึกษาอื่นทั้งของรัฐ และเอกชน ซึ่งรวมถึงสถาบันที่อยู่ภายใต้สังกัด กระทรวง อว. และนอกกระทรวง อว. ที่จัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาที่ต้องดำเนินการภายใต้ มาตรฐานการอุดมศึกษา

2. เป็นการจัดการศึกษาเพื่อไปนำไปสู่การให้ปริญญา ทั้งระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา

รวมถึงการจัดการการศึกษาที่ไม่มุ่งปริญญา แต่จะมีการเทียบโอนเพื่อนำไปสู่การให้ปริญญาในภายหลัง

3. ผลิตบัณฑิตที่ตอบโจทย์นโยบายหรือยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

4. การดำเนินการอาจทำได้สองลักษณะ คือ 1) กระทรวง อว. โดยความเห็นชอบของสภานโยบายฯ มีนโยบายให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการ หรือ 2) สถาบันอุดมศึกษาเสนอเรื่องเข้ามาเพื่อขอดำเนินการ

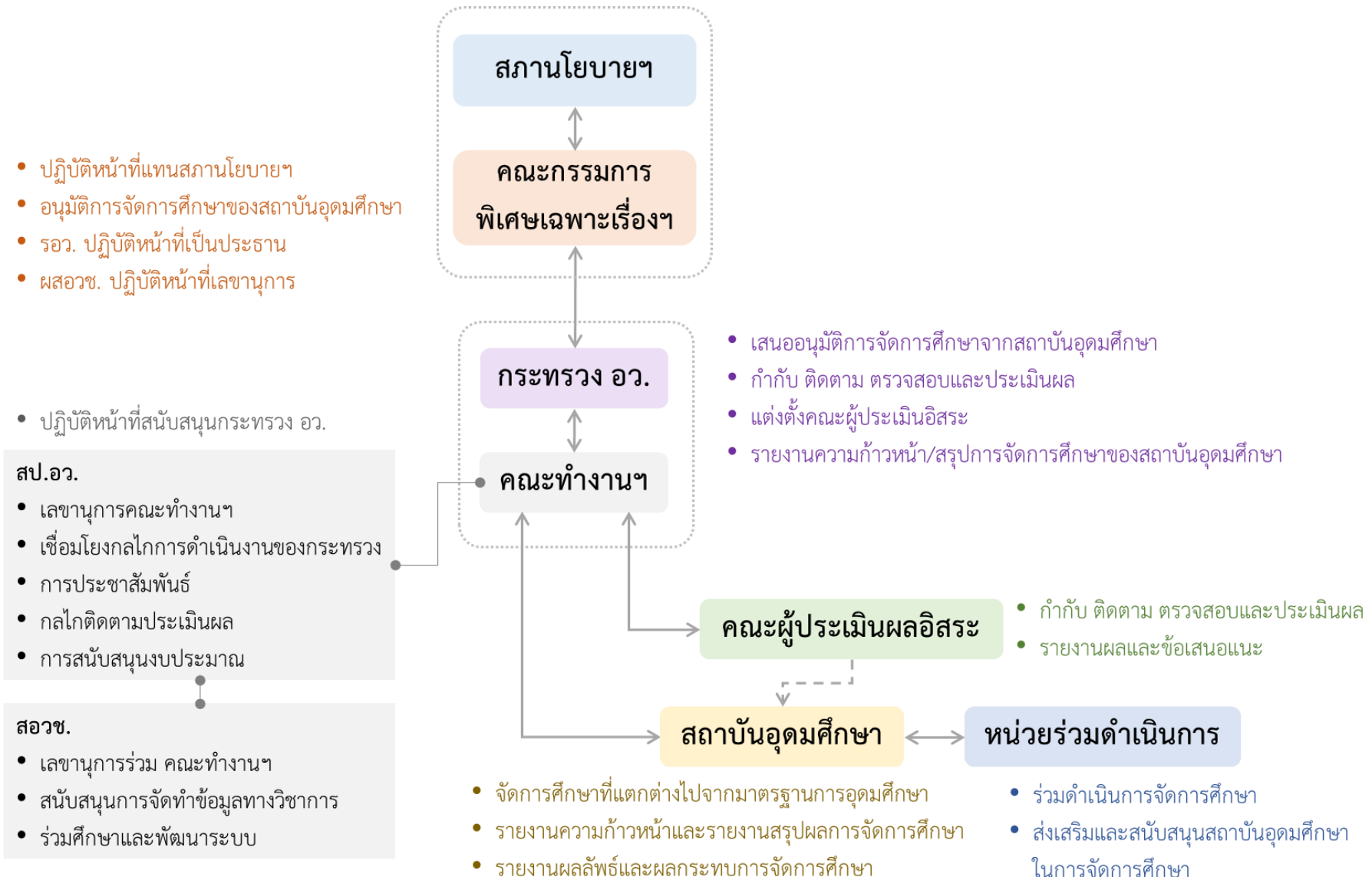
หมายเหตุ : ในพรบ.การอุดมศึกษา 2562 สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

2. เงื่อนไขการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

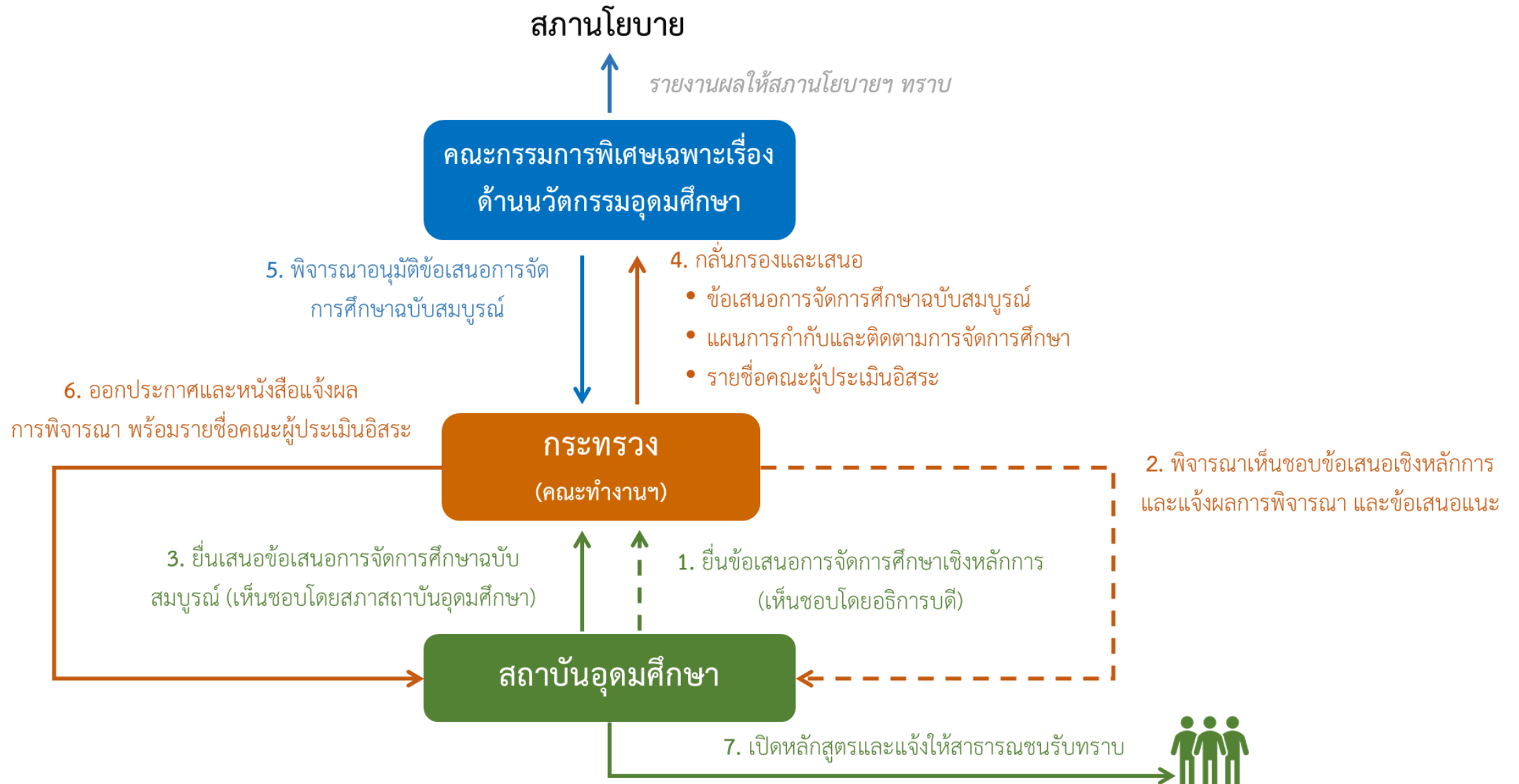
เป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. เป็นการผลิตบัณฑิตที่ไม่สามารถทำได้ด้วยข้อกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ หรือมีเหตุผลหรือความจำเป็นอย่างยิ่งที่สมควรยกเว้นมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดนวัตกรรมการศึกษาขึ้น
2. ต้องให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์เชิงสมรรถนะที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง
3. สถาบันอุดมศึกษาต้องมีความพร้อมด้านการเงินและทรัพยากรในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์การผลิตบัณฑิตตามที่คาดหวัง
4. ต้องมีการติดตามประเมินผลระหว่างการทำงานเพื่อนำไปสู่การถอดบทเรียนการทำงานเมื่อสิ้นสุดการทำงาน
5. ต้องประกาศให้สาธารณชนและผู้เรียนรับทราบว่าเป็นหลักสูตรการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

บทบาทในการจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

ขั้นตอนการพิจารณาข้อเสนอการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

แบบฟอร์มข้อเสนอการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

แบบฟอร์มข้อเสนอการจัดการศึกษาเชิงหลักการ

1. สภาพปัญหาและเหตุผลความจำเป็น
2. ข้อกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาที่ต้องการขอยกเว้น
3. วัตถุประสงค์
4. หน่วยงานผู้รับผิดชอบของสถาบันอุดมศึกษา
5. แนวคิดวิธีการจัดการเรียนการสอน
6. ความพร้อมด้านทรัพยากรในการจัดการศึกษา
7. หน่วยงานร่วมและบทบาทความรับผิดชอบ
8. ระยะเวลาการดำเนินการ

9. ระยะเวลาดำเนินการ

- ระบุระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการดำเนินการที่แน่นอน
- ระบุจำนวนรุ่นของบัณฑิตที่จะผลิต และระยะเวลาที่จะใช้ดำเนินการในแต่ละรุ่น ทั้งนี้ การดำเนินการ อาจสิ้นสุดก่อนระยะเวลาที่ระบุไว้ก็ได้
- ระบุระยะเวลาของการประเมินผลหลังสำเร็จการศึกษา

10. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

แบบฟอร์มข้อเสนอการจัดการศึกษาฉบับสมบูรณ์

1. สภาพปัญหาและเหตุผลความจำเป็น พร้อมระบุข้อกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาที่ต้องการขอยกเว้น

- สภาพปัญหาและเหตุผลความจำเป็น
- ระบุข้อกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาที่ต้องการขอยกเว้น

2. วัตถุประสงค์

3. ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

4. สถาบันอุดมศึกษา และคณะผู้รับผิดชอบ

5. รายละเอียดหลักสูตร

- ชื่อหลักสูตร
- ชื่อปริญญา
- จำนวนบัณฑิตที่จะผลิต (ไม่เกิน คน)
- วิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษา
- โครงสร้างหลักสูตร
- วิธีการจัดการเรียนการสอน
- แผนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละชั้นปี
- ผลลัพธ์ที่คาดหวังในแต่ละช่วงของการเรียนการสอน
- ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

6. หน่วยงานร่วมดำเนินการ (สถาบันอุดมศึกษาอื่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม หน่วยงานในต่างประเทศ) และบทบาทความรับผิดชอบ

7. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคมที่คาดว่าจะเป็นผู้ใช้บัณฑิตจากการจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

8. ระยะเวลาดำเนินการ

- ระบุระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการดำเนินการที่แน่นอน
- ระบุจำนวนรุ่นของบัณฑิตที่จะผลิต และระยะเวลาที่จะใช้ดำเนินการในแต่ละรุ่น ทั้งนี้ การดำเนินการ อาจสิ้นสุดก่อนระยะเวลาที่ระบุไว้ก็ได้
- ระบุระยะเวลาของการประเมินผลหลังสำเร็จการศึกษา

9. งบประมาณและแหล่งงบประมาณ

10. ความพร้อมด้านทรัพยากรในการจัดการศึกษา

11. แนวทางการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

- สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบหรือกลไกสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของหลักสูตร ทั้งนี้ การสำรวจความพึงพอใจสามารถครอบคลุมถึง กรณีที่บัณฑิตทำงานในองค์กร ประกอบอาชีพอิสระ หรือเป็นผู้ประกอบการด้วยก็ได้

12. ผลที่คาดว่าจะเกิดกับสถาบันอุดมศึกษา สถานประกอบการ หรือองค์กรที่ร่วมจัดการศึกษา

การส่งเสริมเชิงนโยบายและงบประมาณ

การส่งเสริมเชิงนโยบาย

อว. มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนเป็นพิเศษในการจัดการศึกษาในหลักสูตรที่มีลักษณะต่อไปนี้

1. เป็นการจัดการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดการศึกษา
2. เป็นการจัดการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษารวมกลุ่มกันจัดการศึกษา
3. เป็นการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกับชุมชนหรือท้องถิ่น

อว. จะส่งเสริมการพัฒนาระบบบริหารจัดการส่วนกลางเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เช่น

- ✓ ระบบเทียบโอนสมรรถนะการเรียนรู้ระหว่างสถาบันอุดมศึกษา
- ✓ ระบบธนาคารหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม

งบประมาณดำเนินการ

- งบประมาณประจำของสถาบันอุดมศึกษา
- งบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ หรือ แหล่งบริหารจัดการทุน หรือกองทุนหมุนเวียน เช่น
 - สป.อว. : โครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University)
 - บพค.
 - กองทุนหมุนเวียนภาครัฐที่มีพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากำลังคนระดับสูง
- งบประมาณสนับสนุนจากสถานประกอบการที่ร่วมจัดการศึกษา

ขอบคุณครับ